

שנתון לחקר המקרא והמזרח הקדום • כו

מועצת המערכת

ישראל אפעל (האוניברסיטה העברית בירושלים)
נילי ואזנה (האוניברסיטה העברית בירושלים)
יאיר זקוביץ (האוניברסיטה העברית בירושלים)
עמנואל טוב (האוניברסיטה העברית בירושלים)
יעקב חיים (ג'פרי) טיגאי (אוניברסיטת פנסילבניה, פילדלפיה)
שרה יפת (האוניברסיטה העברית בירושלים)
יעקב כדורי (קוגל) (אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן)
נועם מזרחי (האוניברסיטה העברית בירושלים)
פיטר משיניסט (אוניברסיטת הרוורד, קמברידג', מסצ'וסטס)
יעקב קליין (אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן)

שנתון לחקר המקרא והמזרח הקדום נערך בידי

משה ויינפלד ז"ל (האוניברסיטה העברית בירושלים), עורך מייסד,

כרכים א–יא (תשל"ו–תשנ"ז)

שרה יפת (האוניברסיטה העברית בירושלים) כרכים יב–כ (תש"ס–תש"ע)

שרה יפת ונילי ואזנה (האוניברסיטה העברית בירושלים), כרך כא (תשע"ב)

נילי ואזנה (האוניברסיטה העברית בירושלים), כרכים כב–כה (תשע"ג–תשע"ז)

שנתון לחקר המקרא והמזרח הקדום

כו

בעריכת

ערן ויזל נפתלי ש' משל ברוך יעקב שורץ

המכון למדעי היהדות ע"ש ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל
הפקולטה למדעי הרוח, האוניברסיטה העברית בירושלים
ירושלים תש"ף

הכרך יוצא לאור בסיוען של

קרן פרי לחקר המקרא מיסודו של ס"ש פרי
האוניברסיטה העברית בירושלים

והקרן ע"ש פולה ודוד בן-גוריון למדעי היהדות
מיסודה של משפחת פדרמן במכון למדעי היהדות ע"ש ג'ף, ג'וזף ומורטון מנדל
האוניברסיטה העברית בירושלים

כתובת המערכת: shnaton@gmail.com

עריכת לשון: ורדה לנרד
עריכת התקצירים באנגלית: ג'פרי גרין

הפצה: הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס
ת"ד 39099, ירושלים 9139002
טלפון: 02-6659-658; פקס: 02-566-0341
www.magnesspress.co.il

הפקה: דניאל שפיצר
סדר ועימוד: iritnahuml@gmail.com
הדפסה: דפוס 'פרינטיב', ירושלים

ISSN 0334-2891

© כל הזכויות שמורות
ירושלים תש"ף / 2020
נדפס בישראל

תוכן העניינים

ז רשימת קיצורים

לזכרם

1	יאיר הופמן ז"ל (1937–2019)	גרשון ברין
7	דוד (דודיק) טלשיר ז"ל (1944–2017)	חיים דיהי
11	ציפי טלשיר ז"ל (1946–2016)	טובה פורטי
17	עדה ירדני ז"ל (1937–2018)	חגי משגב
21	חיים (הרולד רוברט) כהן ז"ל (1947–2017)	מאיר גרובר
33	אהרן שמש ז"ל (1953–2018)	הלל מאל

מקרא

	בין מקרא למדרש: סיפור אברם ושרי במצרים	חיים חיון
41	(בראשית יב 10–20) וסיפור הולדת משה (שמות ב 1–10)	
57	על חרם אדם ומשמעותו: המקדש כמקום של חופש וצדק	בניהו ברונר
	תוכחת הנביא והחיבור הצפוני: שופטים 1 ו-7 כמקרה	חגית שבתאי
	מבחן להבנת תהליכי חיבור ועריכה בספר שופטים	
83	ובחיבור הדויטרונומיסטי	
109	גמול אישי וגמול ציבורי בספר מלכים	נח חיות
139	מכישלון לפיריון: מבנה ומשמעות בהושע יד 2–10	מרים סקלרץ
	'כִּי לֹא תֵאבֵד [...] עֲצָה מִחֶכְם?' ביקורתו של ירמיהו על	רחל פריש
155	החכמים והחוכמה בנבואת הברית החדשה	
	מסורות הכתיבה של שירת האזינו בכתבי יד איטלקיים	אורליית קולודני
181	מקראיים מימי הביניים	

לשון

213	האדוורב 'עוד' בלשון המקרא: תחביר, משמעות וכרונולוגיה	עמנואל מסטיי
	קוסיבה / בעליתן / קוסנתן / נתנמרן / נתני / קוסיבה /	אוהד כהן
	נתנבעל: על חשיבותם של שמות פרטיים מאדומיה להבנת	
257	מציאות הלשון בארץ ישראל בתקופה הפרסית	

תולדות הפרשנות

283	הקראים על אודות מצוות שראשיתן ביוזמה אנושית לאור דיונם במצוות גיד הנשה (בראשית לב 33)	יורם ארדר
319	'אתו נָאָת בְּנֹו': הוויכוח הרבני-קראי בימי הביניים לאור קטעים חדשים מן הגניזה	יהודה צבי שטמפפר
349	פירוש על ספר שופטים ב'גנוזי אירופה'	שרה יפת
365	מגבלותיו של נביא: ר' יצחק אברבנאל על המרכיב האנושי בנבואותיו של ירמיהו – בין ימי בניימיות לפרשנות הומניסטית	אריק לווי

ביקורת ספרים

405	בצל התאנה על שפת התעלה (על: יאיר הופמן, התאנים הטובות: גלות יהויכין ומורשתה, תל אביב: ההוצאה לאור של אוניברסיטת תל אביב, תשע"ח)	יובל לבבי
423	נח ודָאֹקְלִיּוֹן. גיבורי מבול ונוטעי כרמים (על: גיא דרשן, אחר המבול: סיפורי מוצא במקרא ובאגן הים התיכון המזרחי [ספריית האנציקלופדיה המקראית, לה], ירושלים: מוסד ביאליק, תשע"ח)	דניאל ויינשטוב
429	שני פירושיו של אברהם אבן עזרא למגילת אסתר (על: איילה משאלי ומשה צפור, שני פירושי ר' אברהם אבן עזרא על מגילת אסתר, מהדורה מדעית מבוארת, בלויית חילופי גירסאות, מראי מקומות, ביאור ומבוא, רמת גן: הוצאת אוניברסיטת בר-אילן, תשע"ט)	רימון כשר
437	פרשנות פשט קיצונית לשיר השירים (על: שרה יפת ודב ולפיש, דרך החושקים: פירוש אנונימי לשיר השירים, כ"י אוקספורד, ספריית הבודליאנה, אופנהיים 625, ירושלים: הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, תשע"ט)	יהונתן יעקבס
447	רשימת המשתתפים בכרך	
vii	תקצירי המאמרים באנגלית	